

Az úttest állapotára panaszkodnak a Kós Károly utca lakói

A javításra még várni kell

Fotó: Nagy Tibor

Olvasóink az utóbbi hónapok során több alkalommal is jelezték, hogy az ivóvíz- és szennyvízvezetékek cseréjét követően nagyon rossz állapotba került az út a marosvásárhelyi Kós Károly utcában, a vasúti átkelő környékén. Az úttest hepehupás, helyenként apró kavicsal betömött kátyúkat kerülgetnek a gépkocsivezetők.

Menyhárt Borbála

A környéken lakók felháborodását elsősorban az váltja ki, hogy, bár a munkálatokat már jó ideje befejezték, az úttestet senki sem hozza rendbe. Mint ismeretes, a munkálatok részét képezik az Aquaserv vállalat által bonyolított, a Maros megyei víz- és szennyvízhálózat korszerűsítését és bővítését célzó projektnek, ami az utóbbi száz év legjelentősebb ilyen jellegű beruházása. Amint arról már többször beszámoltunk, a határidő, ameddig a kivitelező Hidroconstrucția cégnek be kellett volna fejeznie Marosvásár-

helyen az ivóvíz- és csatornahálózat korszerűsítését, tavaly júliusban lejárt, viszont akkor a munkálatok csupán közel ötven százalékban készültek el. A kivitelező különféle külső tényezőkre hivatkozva szerződés hosszabbítást kért.

Olvasóink panaszával az Aquaserv ivóvíz-szolgáltató sajtószóvivőjéhez, Nicolae Tomulețiuhoz fordultunk, aki közleményben választott kérdéseinkre. A Kós Károly utcában az ivóvízhálózat korszerűsítése kapcsán megtudtuk, hogy

(Folytatás a 2. oldalon)

Iskolanapok Bernády emlékére

Első alkalommal szervez névadója emlékére háromnapos rendezvény-sorozatot a marosvásárhelyi Dr. Bernády György Általános Iskola.

2.

Áprilistól liberalizálják a belföldi kitermelésű földgáz árát

Április 1-jétől liberalizálják a belföldi kitermelésű földgáz árát, ami a lakossági fogyasztói ár 2,3 százalékos emelkedését eredményezi – derült ki csütörtökön hatósági közlésekből.

2.

**Ne felejtse
megújítani
előfizetését!**

**Kedves előfizetőink
tudomására hozzuk,
hogy a lap havi
előfizetési díja
21 lej + 4,17 lej
postaköltség.
Előfizetni továbbra is
a postásoknál,
a postai kirendeltsé-
geken és a Népszívás
szerkesztőségében
lehet.**

**Köszönjük
megértésüket
és hűségüket!**

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális foto-refraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 60. sz. Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

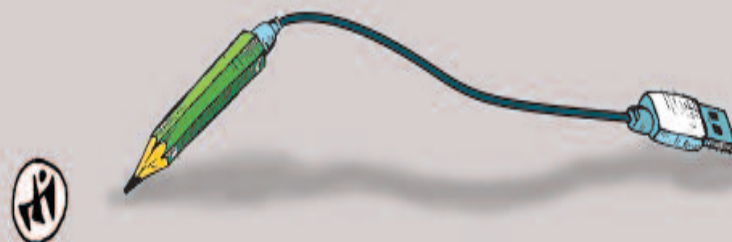
Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

HIGH-TECH

ALULNÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

ÁPRILIS

1., szombat
A Nap kel
7 óra 2 perckor,
lenyugszik
19 óra 50 perckor.
Az év 91. napja,
hátravan 274 nap.

IDŐJÁRÁS

Tiszta égbolt
Hőmérséklet:

max. 22 °C
min. 5 °C

Isten éltesse!

Ma HUGÓ,
holnap ÁRON napja.
ÁRON: bibliai név, talán héber
eredetű, jelentése: ihletett, tisztánlátó vagy a bátorság hegye.

* * *

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2017. március 31.

1 EUR	4,5552
1 USD	4,2149
100 HUF	1,4719
1 g ARANY	168,5557

Áprilistól liberalizálják a belföldi kitermelésű földgáz árát

Április 1-jétől liberalizálják a belföldi kitermelésű földgáz árát, ami a lakossági fogyasztói ár 2,3 százalékos emelkedését eredményezi – derült ki csütörtökön hatóság közlésekből.

A belföldi kitermelésű földgáz árának liberalizálásáról egy tavalyi sürgősségi kormányrendelet határozott, amelyet április 1-jei hatállyal alkalmaznak. Az elmúlt hetekben vita alakult ki kormányzati szinten és a parlamentben, hogy indokolt-e ez a lépés, illetve milyen hatása lesz a fogyasztói árakra.

Az energetikai minisztérium csütörtökön közölte, a viták nyomán arra a következtetésre jutottak, hogy nem indokolt a liberalizálás újabb halasztása, hiszen már 10 éve, az ország uniós csatlakozása óta, szabadpiaci áron kellene forgalmazni a belföldi gázt.

A szaktárca emlékeztetett, hogy a lakossági fogyasztói árak 2021 júniusáig szabályozva lesznek, és a végső árban a belföldi kitermelésű gáz csak az egyik összetevő. Így a hatóságok arra számítanak, hogy a mostani lépésnek nem lesz jelentős hatása a lakossági fogyasztói árakra.

Nagy-Bege Zoltán, az országos energiaár-szabályozó hatóság tagja csütörtökön elmondta: eddig megawattóránként 60 lejben szabályozta a kormány a belföldi kitermelésű földgáz árát. Áprilistól viszont megszűnik a külföldi és belföldi kitermelésű földgáz közötti különbségtétel, és szabadpiaci körülmények között lehet kereskedni a földgázzal. Rámutatott: a hatóság csütörtöki ülésén eldöntötte, április 1-jétől a gáz ára átlagban 2,3 százalékkal nő a következő egy évben a háztartási fogyasztók számára.

A törvényi előírások szerint a forgalmazóknak legalább a gáz 30 százalékát tőzsdéről kell beszerezniük, de a hatóság arra akarja ösztönözni őket, hogy minél nagyobb mértékben vásároljanak a tőzsdéről, szabadpiaci versenyhelyzetben. Éppen ezért kilátásba helyezték, hogy a tőzsdén vásárolt földgáz árát az ár-szabályozó hatóság elfogadja, viszont a kétoldalú szerződések esetében a legkisebb piaci árat veszik figyelembe. Így már nincs garanciájuk a vállalatoknak arra, hogy a hatóság elfogadja a kétoldalú szerződésbe foglalt árat is – magyarázta. (MTI)

A javításra még várni kell

(Folytatás az 1. oldalról)

tegnap végezték el a nyomáspróbát, ha ez megfelelő, akkor elkezdik a fogyasztók rácsatlakoztatását az új hálózatra. A munkálat nyolcvan százalékban van készen. A szennyvízhálózatot illetően késleltette a kivitelezést, hogy a vasúti átjáró környékén a munkálatok során derült ki, hogy a tervezett rendszer egy olyan föld alatti hálózattal találkozott, amivel nem számoltak, emiatt a város közterület-kezelő igazgatóságának a kérésére új tervet kellett készíteni, hogy elkerül-

jék az úttest feltörését a Kinizsi Pál utcában, ami a korszerűsítés után még garanciában van. A késések miatt a szennyvízvezeték cseréje ebben az utcában ötven százalékban van készen. A közleményben az Aquaserv vállalat leszögezi, a munkálatok befejezésekor a kivitelező, a Hidroconstructia Rt. szerződésben vállalt kötelezése az érintett utcákat olyan állapotba visszaállítani, amilyen a feltörés előtt volt. Utólag a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal fogja majd rendbe tenni a szóban forgó utcákat.

Érdeklődésünkre, hogy városszinten milyen fázisban van a beruházás, az illetékesek kifejtették, a megyeközpontban a projekt keretében végzett munkálatokkal hozzávetőleg hetven százalékban készültek el.

Jelenleg dolgoznak a kivitelező csapatai a Március 8., Kós Károly, Munkás, Mărășești, Kornisa sétány, Bánát, Erdély, Cernavoda, Pandúrok, Posada, Magura, Slatina, Állomás, Godeanu, 1848. út, Nyíres és Kakukk utcákban.

A kötődést erősíteni

Iskolanapok Bernády emlékére

Első alkalommal szervez névadója emlékére háromnapos rendezvénysorozatot a marosvásárhelyi Dr. Bernády György Általános Iskola. A városépítő polgármester születésnapján, április 10-én kezdődő és 12-én záruló eseményről Kupán Edit, a tanintézet igazgatója tájékoztatót.

Nagy Székely Ildikó

A Bernády-napok programsorozatába mind a magyar, mind a román tagozatot bevonták a szervezők. A hivatalos megnyitóra április 10-én, hétfőn déli 12 órakor kerül sor az iskola udvarán. Azért nem a korábbi órákban, hogy az országos tudásfelmérést író másodikok is részt vehessenek az ünnepségen. A megnyitó után az alsó tagozatokon a tanítók vezetésével gazdagított bemutatókat tartanak diákjaiknak Bernády Györgyről, illetve az iskola történetéről. A felső tagozatosok vetélkedővel egybekötött városnéző sétára indulnak. Kedden a 0–4. osztályokban rajzverseny zajlik Az én iskolám címmel. A kisdíjak alkotásait déli 12 órakor értékelik ki és díjaznak, majd a legjobb munkákat ki is állítják. Az 5–8. oszok számára kedden az Arany János-emlékév jegyében költészet napi foglalkozásokat tartanak, ekkor egyebek mellett versolvasásra kerül sor. Szerdán az alsó tagozatosok meglátogatják a városközpont nevezetesebb épületeit, a Kultúrpalotát, a Cifra Palotaként ismert Közigazgatási Palotát, a Bernády-szobrot. Egyes osztályok a Bernády nevéhez kötődő épületekről plakátot is készítenek. A felső tagozatos magyar diákok szerdán csapatjáté-

Fotó: Nagy Tibor

kokon vesznek részt az iskola udvarán, a román diákok pedig általános műveltségi versenyen mérik össze Bernády Györggyel kapcsolatos ismereteiket.

Bernády-emléksarok

– *Hogyan született a Bernády-napok megszervezésének ötlete?* – kérdeztük az intézményvezetőt.

– Az iskolanapok minden tanintézet életében kiemelt fontosságúak, olyankor ugyanis a napi rutinból kilépve gazdagodhatnak új élményekkel, tapasztalatokkal a diákok. A Bernády-napok elsődleges célja az, hogy minden korosztály ismerje meg iskolája névadóját, illetve azt a kort, amelyben élt. Ez a diákok iskolához, illetve a városhoz való kötődését, az összetartozás érzését erősíti.

– *Hogyan bővíülhetne a következő években a Bernády-napok programsorozata?*

– A mostani megnyitón majd népdalok is elhangzanak, az elkövetkezőkben azonban szeretnénk még több teret adni a hagyományörző tevékenységeknek az iskolanapokon. Úgy gondolom, hogy a továbbiakban az Iskola másként néven a legideálisabb megszervezni ezt a rendezvénysorozatot, akkor ugyanis a tanórák nem jelentenének időkorlátot a programok lebonyolításában.

– *Milyen további tervei vannak a Bernády-kultusz ápolását illetően?*

– Együttműködési szerződést kötötünk a Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvánnyal. Egy Bernády-emléksarkot szeretnénk kialakítani valahol az iskolában, talán éppen a főbejáratnál, és az alapítvány illetékesei megígérték, hogy segítenek ebben. Úgy tervezem, hogy az új tanévre elkészül az emléksarok.

Kelemen Hunor: ha mi nem beszélünk ügyeinkről, más nem teszi meg helyettünk

„A váltakozó kihívásokkal szembesülő Európában ha mi, erdélyi magyar emberek nem beszélünk elég hangosan, érthetően és tényszerűen ügyeinkről, a bennünket ért jog-sérelemről, más nem fogja megtenni helyettünk. Az Európai Néppárt kongresszusa jó alkalom volt arra, hogy ismertessük partnereinkkel az elmúlt hónapok történéseit, a következő időszak kihívásait. Kontinensünk legnagyobb őshonos kisebbségeként pedig olyan értékekre hívjuk fel a figyelmet, amelyek révén Európa a nemzetek, a nemzetközösségek és régiók Európája lehet” – számolt be Kelemen Hunor szövetségi elnök azt követően, hogy az RMDSZ az EPP tagjaként 12 fős küldöttséggel képviseltette magát a máltai eseményen.

„A kongresszuson kétségkívül olyan témák

szerepeltek, amelyek nagymértékben meghatározzák és befolyásolják Európa jövőjének alakulását. A napirendem túl kollégáimmal együtt alkalmat teremtettünk arra, hogy kétoldali találkozókon, munkamegbeszéléseken és tárgyalásokon előtérbe helyezzük a romániai magyar közösség ügyét, hogy személyesen is ismertessük azokat a problémákat, amelyekkel az elmúlt időszakban nekünk, magyar embereknek szembesülnünk kellett. A kisebbségi jogok akadályoztatása mellett a marosvásárhelyi katolikus gimnázium helyzetére is felhívtuk a figyelmet” – utalt a Manfred Weberrel, az EPP képviselőcsoportjának elnökével folytatott megbeszélésre Kelemen Hunor. Mint elmondta, a szövetség a hamarosan benyújtandó anyanyelvhasználati törvénymódosítási csomag tartalmát is ismer-

tette, Antonio Lopez Isturiztól, az Európai Néppárt főtárgyalójától pedig a Minority Safe-pack polgári kezdeményezéshez kért támogatást, aki erről biztosította is az RMDSZ-t és a FUEN-t.

Kelemen Hunor értékelőjében úgy fogalmazott: Európa 60 millió őshonos kisebbségének – így a magyar közösségnek is – a következő egy évben az európai polgári kezdeményezés révén be kell bizonyítania, hogy elszánt törekvése mellett, és nem kerülhető meg akkor, amikor a feje felett döntenek. Az Európai Bizottság ugyanis lehetővé tette, hogy aláírásgyűjtés induljon, majd elkezdődjön a jogalkotás az európai kisebbségvédelemről. „Ha azt akarjuk, hogy az erős Európa az őshonos kisebbségek, a romániai magyar emberek otthona, ne csak lakóhelye legyen,

akkor hangosan kell hallatnunk a hangunkat, olyan változásokat kell eszközölnünk, amelyekről nekünk jobb lesz Európában élni. A máltai kongresszuson is azt tapasztaltuk, ha mi, magyar emberek nem hívjuk fel az európai politika alakítóinak figyelmét a hazai jog-sérelemre, más nem teszi meg helyettünk. Az RMDSZ eltökélte szándéka, hogy elvigye Erdélyt Európába, hogy felhelyezze az erdélyi magyarok ügyét Európa térképére” – tette hozzá a szövetség elnöke, akinek az a tapasztalata: a rendszeres tájékoztatás előbb-utóbb beérik, hiszen az amerikai külügy 2016-os országjelentése is azt bizonyítja, az Egyesült Államok ma jobban figyel a romániai magyarok ügyére, tisztában van azzal, hogy koránt sincs rendezve a kisebbségek helyzete, Románia pedig nem mintaállam. (közlemény)

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujzag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujzag.ro **E-mail:** nepujzag@e-nepujzag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Műzsa

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1274. sz., 2017. április 1.

Markó Béla

Vonalak (In memoriam Haller József)

Ahogy a kemény ceruzában
megbúvik a puha grafit,
a frissen ácsolt keresztfában
már Jézus lelke lakozik,

a Golgota fehér porában,
akár az üres papíron,
vonalat húz szenvedő teste,
s nyomában leheletfinom

rajzok maradnak itt is, ott is,
mert ennyi a feltámadás,
a halban önmagára ismer
végül a haldokló halász,

alig érinti meg a holdat,
alig tapintja az eget,
tintába mártott szárnyú fecske
cikázik a fejünk felett,

meg sem karcolja életünket,
csak éppen hogy végigsuhint,
s átadja mégis, amit érzett,
míg köztünk volt: a földi kint,

valahogy így kellene élni,
látszólag érintetlenül,
mert amikor a nap lenyugszik,
a hold majd úgyis felmerül,

nem kell a mélységbe leszállni,
csak mint az ablakot az ág,
egy kéz a tükröt simogatja,
s véresre karmolja magát,

Jézus teste ceruzacsonk már,
elfogy belőle a grafit,
egy-két vonás még éjszakája,
és fehérsége elvakít.

Haller József: Megváltók

Főszerepben Kovács András Ferenc

Költő és költészet a színházban? Mi sem természetesebb, bár ha színházról beszélünk, nem feltétlenül a lírára gondolunk. Ezúttal vi-

szont bármennyire színes, változatos és mozgalmasan játékos volt is a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház kétnaposra nyúlt világnapi

eseménysoara, annak valódi rangját, súlyát egy poéta, Kovács András Ferenc adta meg. KAF-ra főszerepet osztottak a szervezők, többes szerepet. Teátrumi verseiről irodalmi szimpóziumon értekeztek, interjúban faggatták a nagy nyilvánosság előtt, majd kivételes színészi erőpróbának is beillő egyéni előadóján bizonyíthatta, hogy verseinek ő maga a legértőbb, legihletettebb tolmácsolója. A szélesebb közönséget megcélzó rendezvények között ez a több epizódra tagolt, késő estébe nyúló, lírai központú kistermi délután mély benyomást keltve tárta fel Thália és a költészet műzsáinak szoros kapcsolatát.

A szerepköltészet mindig izgatta a kritikusokat, a jelek szerint a legifjabbak is így vannak vele. Kovács András Ferenc eddigi életművét, pontosabban a KAF-féle „poétika és gondolkodásmód szerepjátszó és emlékeztetőtechnikai alakzatainak vizsgálatát” a Fiala Írók Szövetsége, illetve ennek az írói tömörülésnek néhány olyan magyarországi képviselője is felvállalta, akik közül Mészáros Márton, Pataki Viktor és Porció Veronika be is mutatta dolgozatát a Korpa Tamás vezette Ophelio Barbaro búcsúzik című, március 27-i szimpóziumon. Nem könnyű, ha a közönség csak a fülére alapozva próbál figyelemmel követni három nagy igényű, szakértelemmel

és szakmai nyelvezettel felvértezett tudományos értekezést, de az irodalomtörténészek elemzése KAF költői alteregóiról, Caius Licinius Calvus, Jack Cole, Kavafis, Alekszej Pavlovics Asztrov, Lázary René Sándor és a többiek helyéről, szerepéről olvasva is érdekesnek bizonyult. Mintegy három és fél évtized gazdag lírai termését vizsgálták meg a fiatal irodalomtörténészek az első kötettől, a Tengerész Henrik intelmeitől a legfrissebb sokadikig, meggyőző volt az eszmefuttatásuk. A rejtőzködő lírikus önvallomása, amely ez alkalommal a jóval fiatalabb költő, kritikus, szerkesztő Korpa Tamással folytatott beszélgetésből kerekedett ki, már oldottabban tükrözte KAF költői alapállását, színházi vonzatait.

A Theatrum Mundi verscímet költői estjének is kölcsönző százperces összeállítás pedig már teljes pompájában, sokszínűségében, többhúrúságában megcsillogtatta azt a szépséget, amit a világ színpadszerűsége s az emberi színjáték, az örök komédia megtragédia Kovács András Ferenc lírai megjelenítésében felmutat. Az előadást már többfelé magával ragadta a hallgatóságot, a költő is szuggesztíven gazdagította versei lehetséges olvasatainak bőséges halmazát. N.M.K.

Theatrum Mundi... KAF a költői esten

Fotó: Rab Zoltán

Haller-impresziók

In memoriam Haller József

Nagy Attila

Megrázó bizonyosság az eszköztár kezelésében. Megrázó bizonytalanság a lét, a létezés megnyilvánulásaiban.

A mítoszok egy-egy lehetséges interpretációjának kivetítése a megvalósulhatatlanságba: örök dráma, amelyben a tiszta fej a kábulat nyomvonalain vezeti az *én*-t a cél – de valójában a céltalanság, a sejtések teljessége felé.

Sohasem konkrét, de: *adott*. Távozások, külön-külön és együtt, akárha összefonódva, párba omolva, néhol valami bizarr előérzetbe ölelve egymást – át és túl már mindenben.

Mintha tér sem lenne, csak *előttes* meg *mögöttes* hiány, amelyet belaknak az éppensak-hogy vonásokat hordozók: mi, akik belebámulunk a képbe – és máig sem értjük: honnan, és miért kerültünk rá...

Hogy sorsunk van – még nem feladat. A gravitáció teszi, hogy mégis az. A képzelt biztonság talajáról csak művilég, művekben tudunk elemelkedni. Szétnézni, megéri – de a visszatérés nosztalgiajában kitinszárnnyak keserű ízei csattognak.

Elmúlásunk, gólemeink ráncai – akár a Földé. S akár a messzi úrból a földgolyó színei, fényei, sötétlő foltjai és árnyalatai: ke-

retbe zártan, némelykor üveg mögé – tudatosan – toloncolva, szinte lélegzik a *csoda*, mely bevonzza századok patinás titkait.

A teremtő magány fel-felzúgó csendjét

Haller József önarcmása egyetemista korában

Ketten... Haller József pasztellképe

roppant omlások szaggatják-fókuszolják. Kapkodó életek kijózanodó Orpheuszai, Nikéi, már mi sem leszünk. Jövevények csupán, kik távoztukban a rózsaszirmát is felejtik – pedig: mennyi arc...

Hozunk-e valamit egyáltalán?

A *Csoda*, a *Mű* egy-egy darabja, mint elcsent ereklye szilánkjá, stigmatizál. És akkor már csak rajtunk keresztül jut el a teljességig, bárki zarándok.

Málenkij robot emlékhely

Döbbenetes hatású, valóban monumentális emlékmű, aki teheti, nézze meg. Február végén avatták Budapesten. Kissé félreeső hely, többnyire csak az száll le itt az 1-es vilamosról, akinek valamilyen elintéznivalója van a Ferencvárosi pályaudvar környékén. Vagy tud erről a hatalmas alkotásról, és direkt ezt keresi a városközponttól távol, a Könyves Kálmán körút közelében.

Párkányi Raab Péter új műve óriási, alig lehet olyan pozíciót találni a fehér kavicsos teleszört kis téren, ahonnan a fotós kamerája a teljes emlékműegyüttest befogja. A málenkij robot (magyarul kis munka) orosz megnevezés. A szovjetek a második világháború

vége felé fogdosták össze Magyarországon és a Kárpát-medence több más részén az utca embereit, és hurcolták őket itélet nélkül a Szovjetunióba, többnyire Szibériába. A „kis munka” évekig eltartott. Embertelen körülmények között küszködött ott mintegy háromszázezer ártatlanul elhurcolt szerencsétlen, harminc százalékuk nem élte túl az ottani bánásmódot és a szenvedéseket. Előttük tiszteleg a gigantikus installáció. A helyét az indokolja, hogy sok magyart erről az állomásról szállítottak tovább tehervagonokban a szovjet lágerekbe.

Az emlékmű összetett szerkezetű. Egészében is különleges hatású, mondhatni hátró-

zongató látványosság. De részeiben is lenyűgöző. A vasútállomás szomszédságában még a hatvanas évek elején építettek egy óvóhelynek szánt vasbeton szörnyet. Atomtámadás esetén kellett volna védelmi szolgálatot látnia. Ablaktalan, négy szintű kockaépület, a falai másfél-két méter vastagságúak. Évtizedek óta kihasználatlan, üres. Senki se vállalta a lebontását. A szobrász most ezt is bevonta a kompozíciójába. Két oldalán többemeletnyi magasságban két fél marhavagon áll ki belőle. Ilyen vagonokba zárva szállították a foglyul ejtetteket. Lennebb, a főfal előtt, magasított talapzaton egy teljes vagon, akárha menet közben látnánk a síneken. A tehervagon oldalsó részein és elől az ütközők oldalán a kocsi zsúfolt tömegből rendkívül kifejező bronzfigurák emelkednek ki. Külön-

böző foglalkozású, nemű, korú, reményvesztett, elkeseredett emberek, szabadon szárnyalnának az ég, a napfény felé esélytelenül. Egyesek üzenének a szeretteiknek, a vagonablakon pár szavas cédulák, papírfecnik repülnek ki, hátha a kintiek közül valaki eljuttatja a címzeteknek. Megrendítő a szobrász keltette látomás. Az ütközőknél is van néhány elszállni készülő alak, inkább csak a ruhájuk látszik, ők maguk, az emberek már szétfoszlottak, semmivé váltak a málenkij robot számtalan áldozatára emlékeztetve. A cédulákon jelképes szavak: haza, otthon, Isten, szeretet, a legfontosabb emberi értékek. A bunker tetejéről láncok, szögesdrótok tekerednek alá, átjárhatatlan bozóttal elegyedve mélyülnek a vagon melletti medencébe. Lélekbe vág ez a Gulág-emlék. (nk)

Philter-projekt: kánonformáló erdélyi előadások

Az emlékezés egy büfé

Kaáli Nagy Botond

Kánonformáló erdélyi magyar színházi előadások – ez volt a tematikája a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem által szervezett konferenciának. A rendezvényen a 2013 óta budapesti szakemberek kezdeményezésére folyó, *Philter-projekt* című színháztörténeti kutatás eredményeit jelenítették meg az előadók múlt hét péntekén. Az egész napos eseménysorozaton kánonformáló erdélyi előadások kerültek bemutatásra a Stúdió Színház előcsarnokában, olyan rendezőktől, mint Harag György (Egy lócsiszár virágvasárnapja, Az ember tragédiája), Antal Pál (A kék madár), Tompa Miklós (Pompás Gedeon), Bocsárdi László (Übü király), Parászka Miklós (A vihar), Tompa Gábor (A buszmegálló, Godot-ra várva), Barabás Olga (Don Juan) és Victor Ioan Frunza (Rosencrantz és Guildenstern halott).

Az előadásokon (Jákfalvi Magdolna-Kékesi Kun Árpád: Erdély. Philter. Színháztörténet. Kovács Levente: Az ember tragédiája, 1975. Lázok János: Egy lócsiszár virágvasárnapja, 1975. Novák Ildikó: A kék madár, 1982. Boros Kinga: Pompás Gedeon, 1983. László Beáta: Übü király, 1986. Ungvári Zrínyi Ildikó: A vihar, 1988. Albert Mária: A buszmegálló, 1989. Balási András: Don Juan, 1997. Nagy B. Sándor: Godot-ra várva, 2005. Varga Anikó: Rosencrantz és Guildenstern halott, 2010) időhiány miatt sajnos nem tudtunk részt venni, ellátogattunk azonban a délutáni kerekasztal-beszélgetésre, amelynek központi témájaként a színházi emlékezetet jegyezték a szervezők.

Az előcsarnokban zajló szabad beszélgetésen Ungvári Zrínyi Ildikó vállalta a moderátor szerepét, az első kérdése az volt, hogy mennyire fontos a kutatók, szakma, kritikusok szemszögéből a színházi emlékezet?

Válaszában Kovács Levente érdekes megközelítésben szólt a színházi emlékezetéről és annak csavaros mivoltáról. – Húsz évig veztettem jegyzőkönyveket tanszékülésekről, szemléltető főpróbákról. A család abban állt, hogy ha valami keményebb dolog hangzott el, azt én finomítottam, mert eredeti tartalmukban felértek volna egy denunciacióval. Ezért kellő forráskritikával kell élni a régi jegyzőkönyvek kutatásánál. Volt, amikor egyesek rosszindulatúan az elhangzottaknál keményebb dolgokat írtak bele ezekben a jegyzőkönyvekbe. Sok nagy rendező nem akart írással foglalkozni, ezért a hatvanas évek elején álneve voltam több jeles professzornak, például Harag Györgynek. Megtörtént, hogy tudatták, az ideológiai munkát ellenőrző brigád érkezik az intézetbe, nekünk pedig nem voltak munkaterveink. Két éjszakán keresztül dolgoztam: csináltam két félévi munkatervet, tíz jegyzőkönyvet. Egy szó sem volt igaz belőle. Bevették. A kérdésem: ha egy ifjú kutató elvállalja, hogy a főiskola történetéről írni fog, vajon ki tudja deríteni, hogy mindez nem volt igaz? Mert itt még sok kikutatnivaló lesz. Haragot naponta felhívták a megyei pártbizottsághoz, ahonnan néha igen gyűrötten jött

vissza. Ezek a stresszek benne voltak a munkában, és soknak nincs nyoma, csak az emlékezés, az oral history áll a rendelkezésünkre. Ezeket a dolgokat is fel kell kutatni, addig, ameddig élnek olyan emberek, akik emlékeznek rájuk. Ezt szeretném javasolni: meg kell keresni, hogy hogyan látta mindezt az, aki például egy gyűlésen mondott valamit, utána pedig mást gondolt. Ilyen volt a Szabó Lajos csele is: párttagot csinált azokból, akiknek semmi közük nem volt a kommunizmushoz, és ezáltal megvédte a színház és az iskola autonómiáját. Nálunk ez egy felkészített, ötödik hadosztály volt. Ezeket az árnyaltságokat figyelembe kell venni – Vásárhelyen például négy nagyon rendes gyárigazgató volt: kommunista igazgatók voltak és közben rengeteget tettek a magyarság megmaradásáért, azért, hogy ne lehessen például az üzemet elrománosítani. Funkció kellett ahhoz, hogy védekezni tudjunk, és ez a színházban is megvolt.

– Fantasztikus azt tapasztalni, hogy Harag György kisujjában volt a színház, mégis mindennap kísérletezett és soha nem dicsérte a saját zseniális dolgait – tette hozzá Kincses (Folytatás a 6. oldalon)

„Óvom a szót, a hazuról hozottat”

Beszélgetés **Bálint Márta Kossuth-díjas színművésszel**

Legutóbb 2016 decemberében tapsolhattunk szülővárosában a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház egykori népszerű művésznőjének. A Marina Vlady életrajzi regényéből készült monodrámát adta elő nagy sikerrel. 1988-tól él, dolgozik Budapesten. Az idei március 15-én „az erdélyi magyarság megmaradását és a Kárpát-medence kulturális kincseinek továbbadását közel öt évtizede töretlen hittel és alázattal szolgáló, a magyar és világirodalom legnagyobb klasszikusait mély átéléssel és gazdag drámai eszköztárral közvetítő, kivételesen magas színvonalú művészi pályája elismeréseként” Kossuth-díjat vehetett át az Országházban. Kitüntetés után pár nappal tudtunk sort keríteni az interjúra.

Nagy Miklós Kund

– Ilyenkor akarva-akaratlanul közhelyek jutnak az ember eszébe. Én is gratulációval kezdem, és nem hagyom ki a szokásos kérdést: milyen érzés volt a meghatározó, amikor értesült a díjról?

– Nagy meglepetés volt, és a díj átvétele óta az öröm dominál. Egyúttal visszaigazolás is ez a díj, de egyelőre csak örömet érzek. Hogy miért visszaigazolás? Azért, mert a pályám két részre oszlik. Lehet, már hallotta valamikor tőlem, hogy egészen fiatal színésznő voltam, amikor az ifjabb Dumas gondolata, miszerint „a színház olyan, mint a szerelem, jó kedély, erő, egészség, fiatalág kell hozzá”, szinte az ars poeticámmá vált. Annyira szenvedélyesen szeretem a hivatásomat, hogy nekem a színjátszás tényleg olyan, mint a szerelem. Szeszélyes is. Szárnyakat tud adni, felemel, forrón dődelget, de mélybe is taszít. Megsebez. Ez a kettősség jellemzi az én pályámat is. Odahaza két évtizeden át szolgáltam Tháliát. Pályakezdekként Szatmáron, az Északi Színháznál kezdtem húsz és fél évesen, ahol nagy szeretettel fogadtak, megbecsülték és foglalkoztattak. Nekem akkor ez természetesnek tűnt, azt hittem, ez a pálya ilyen. Vásárhelyre kerülve is ringatott a színház. Erdélyben tehát húsz éven keresztül megbecsült színésznő voltam, csodálatos feladatokkal halmozott el mindkét színház, a Marosvásárhelyi Nemzeti is. Magyarországon viszont sokáig az útkeresés jutott nekem, ezért beszélek kettősségről.

– Erre még hosszasan kitérhetünk a beszélgetés folyamán, de ha már szóba hozta a kettősséget, a díjazása kapcsán egy másfajta kettősség gondolata is felmerült bennem. Kérem, ne értsen félre, örülök a rendkívüli elismerésnek, és biztos még nagyon sokan így érznek Erdély-szerte. De tudtommal mindeddig egyetlen Erdélyben élő, ott dolgozó színészt se tüntettek ki Kossuth-díjjal. El kell jönni otthonról ahhoz, hogy ilyen megtiszteltetés érhesse a színészbort?

– Érdekes, amit mond, meg is fordult bennem hirtelen, hogy az első erdélyi színésznő vagyok, aki ezt a díjat megkapta, noha több erdélyi kollégám is részesült már rangos magyarországi elismerésben, és erdélyi költők, írók is kaptak Kossuth-díjat. Arra is gondoltam ugyanakkor, hogy bár a kitüntetés személy szerint nekem szól, egyben az erdélyi színjátszás elismerése is. Hiszen ott nőttem föl, a színjátszás ábcéjét ott sajátítottam el, Erdélyben ismert és szeretett meg a közönség. Hogy el kell-e jönni ahhoz, hogy ilyen díjjal is elismerjenek? Teljes bizonyossággal erre nem tudok felelni, viszont tény, hogy Magyarországon nagyon sok küzdelmen mentem keresztül. De mindig kész voltam vállalni a vívódást, az útkeresést. És most ezeket a küzdelmes magyarországi éveimet is megkoronázza a Kossuth-díj. Bennem egy percre se fordult meg a gondolat, hogy a munkámért, amit annyira szeretek, díjat kaphatnék. Csináltam, mert a mai napig szenvedélyem a hivatásom. Ez a rangos elismerés megerősít abban, hogy megéri küzdeni, értéket teremteni a magyar kultúra szolgálatában. És ha a szerelemhez hasonlítottam a színjátszást, akkor azt mondom, ez a díj számomra egy életen át tartó szerelem beteljesülése.

– A fiatalosságot, a belső energiák mozgó-

sítását a feladatok is biztosíthatják. Gyakori manapság, hogy a színházak időnap előtt megválnak a korban előrehaladottabb művészeiktől, annak ellenére, hogy ők még sok örömet szerezhetnének a nézőknek. Ön elébe ment a feladatoknak, saját magának teremtett szereplési lehetőségeket.

– Két évig voltam Budapesten a Nemzeti

akartam elvállalni, mert addig ilyet sohasem csináltam. Gergő fiam hallotta a telefonbeszélgetést, és kérte, hogy egy papírra írjam le az előadással kapcsolatos érveket és ellenérveket. Amikor átolvasta, mint egy felnőtt kijelentette, hogy az érvek erősebbek, meg kell csinálni. Igazat adtam neki, és akkor állítottam össze az első egyéni estemet Újkori fo-

A díj átvételén az Országházban

Színház tagja, ami nem volt örömteli időszak. Magam vállaltam, hogy ezt abbahagyom. Nem főszerepekre vágytam, de arra se, hogy abban, amit csinállok, ne legyen semmi örömmöm. Ha este bemész a színházadba, fellépsz a színpadra, és nincs egy mondatod, amivel valamit ténylegesen közölsz, ha csak ez adatik meg neked, azt nem érdemes csinálnod. Valamikor kissé nagyképűen én is hangoztattam, hogy nincs nagy szerep és kis szerep, csak rossz színész. Ez nem igaz! Igenis van kis szerep és nagy szerep, és van kis szerep is, amiben örömet leled, de ha sorozatosan olyan feladatokat osztanak rád, hogy a tömegben álldogálsz, bármilyen képességed, tehetséged lehet, az abból nem fog kiderülni. Az öröm nélküli színjátszásnak pedig nincs értelme. Változtattam tehát, de nem tudtam, mit vállalok magamra.

– A sok főszerepet és szép sikert halmozó két otthoni évtized nem számított, amikor átjött Budapestre?

– Nem. De ez egyébként is olyan pálya, hogy az, amit tegnap csinált az ember, már nem számít. Tudtam, hogy mögöttem van egy csomó minden, mégis előlről kell kezdeni. Az új feladat új kihívás is, amit lehet, hogy nem oldasz meg olyan szinten, mint az azelőttit. Nem lehet abból élni, hogy mi van mögöttem.

– Új helyzet volt, hogy megválnak a Nemzetitől, és önmagában bíva, egészen másba kezd, mint amihez azelőtt hozzászokott. Hosszabb idő után visszatekintve, hogy hogyan dolgozta, nem hiányzott önnek a közös játékörme?

– Dehogynem. Nem volt egyszerű önmagamra lelnem. Amikor megváltam a Nemzeti Színháztól, még nem sejtettem, hogy Budapesten nem tudok megkapaszkodni. Vidékre többfelé hívtak, de a gyerekek nyolcévesek voltak, a férjem a Bajcsy-Zsilinszky kórházban orvosként dolgozott. Hogy mehettem volna vidékre?! A családot választottam, arra gondolva, hogy azért Budapesten is sikerülhetnek a dolgok. Eszembe jut a költő Székely János gondolata, magamra vonatkoztatva is érvényes: olyan természetű ember vagyok, hogy ha valahol nem kellettem, azértlanul odébbálltam. Néhány felkérésem azért volt, játszottam több színházban, a Katona Józsefben, a Budapesti Kamaraszínházban, a Művész Színházban, és másfelé is hívtak. Igazi öröm a Dominó Színházban ért, ahol Strindberg Júlia kisasszonyának a címszerepére kértek fel. Nagyszerű előadás lett belőle, az alakításomnak is igen kedvező visszhangja volt. „Tehetséget jó felfedezni” – írta az egyik kritikus. De nem volt szerencsém, kilenc előadás után ez a magánszínház csödbe ment. Aztán mégis megsegített a Fennvölgy, elindított azon az új úton, amely a sikerhez vezetett. Bécsből kértek fel egy egyéni estre. Nem

hász címen. Olyan sikere volt Bécsben, hogy egy ott élő 56-os magyar asszony valósággal a mecénásommá vált. Akkoriban nagyon sokat jártam a határon túli magyarok területekre, folyamatosan kaptam az előadandó anyagot, és 1999-ig páholyból néztem a magyarországi kulturális életet, mert elfoglaltságom volt, és jártam Európát. De a mecénás hölgy 99-ben elhunyt, az addigi csodálatos lehetőség megszűnt. A folytatás már sokkal nehezebb volt. Megint kezdődhetett a küzdelem.

– Kivel? Mivel? Önmagával?

– Magammal is, de leginkább a helyzettel. Akkorra ezt az utat már megszerettem. Verses estjeim voltak, Kosztolányi-, Áprily-, Lénárd Sándor-est. A Kosztolányi-műsorban egy német művésszel szerepeltem, én magyarul mondtam a verseket, ő németül. Nem én választottam a költeményeket, az estek anyagát készen kaptam. Úgy éreztem, hogy a sorozatot folytatnom kellene, de itt következett a neheze. Ki kellett találni, kit, mit válasszak. Nagyon bonyolult ez az egész, nem olyasmi, ami a színész dolga lenne. Egy produkcióhoz anyagi támogatás kell, pályázatot írsz, azt elutasítják, aztán próbálkozol másfele, helyet keresel, rendezőt keresel, mindez erőt, energiát fogyaszt, ideget rombol. Míközben az is bőven elég volna, hogy az anyagot kiválaszd, átgondold, összeállítsd, illő keretbe helyezd. Mégis nagyon megszerettem az egyéni esteket. Nem azt mondom, hogy nem hiányzott a csapatmunka, illetve az, amit az ember a színházban megkap, vagyis hogy semmi másra, csak a szerepedre kell koncentrálnod. Itt még a fellépőruhám is magam vasalom, és utazom egyik helyről a másikra. Akár Dérynének is érezhettem volna magam. Csak nem ekhós szekéren, hanem kocsival jártam az országot, és járom a mai napig. A pályám pedig kiteljesedett és gazdagodott ezáltal. Mert hatalmas erőpróba egyedül kiállni a nézők elé. Összehasonlíthatatlan a csapatmunkával, ott a partnered kisegíthet, itt meg az se mindegy, hogy egy köztársaság miképpen hangzik el a szádból. Ha nem tudod a nézőt egymagad lekötöni, ha nem vagy képes azzal a bizonyos láthatatlan fonállal egykettőre hozzá kapcsolódni, vesztettél. Ha egyedül állsz előtte, sokkal inkább megérzed, hogy magadra tudad-e hangolni vagy sem. Ez a fajta megmértetés végül is annyi örömet adott, hogy most már azt mondom, rátaláltam az igazi utamra. Nyilván egy különleges nagyszínpadi felkérésre bizonyára ígert mondanék, persze csak miután megtudtam, hogy ki a rendező, kik lesznek a partnereim. Erre már sokkal jobban odafigyelnék, mint évtizedekkel ezelőtt.

– Feltételezem, hogy különleges elégtétel lehetett olvashatja díjazása indoklásában azt a részt, amely szerint „mély átéléssel és gaz-

dag drámai eszköztárral közvetítő, kivételesen magas színvonalú művészi pálya” az öné.

– Igen, mindig arra törekedtem, hogy mindenből, amit csinállok, kiérződjék az igényesség. Akár csapatban, akár egyénileg játszom, igyekszem értéket teremteni. És jólesett, hogy ezt a törekvésemet észrevették. Az is nagy elégtétel volt, amikor azt írta valaki, hogy az egyszemélyes színházammal műfajt teremtettem Magyarországon. A Magyar Örökség díjamat is ennek köszönhetem. Mindez visszaigazolja, hogy a munkám és az, amit kemény küzdelmek árán a magyar kultúra szolgálatában létrehoztam, minőséget jelent.

– Ebben az egyszemélyes színházban a megszólaltatott költők a játszótársak?

– Költők és más tollforgatók. A Szegény Sudár Anna, a Jókai Anna regényéből készült monodrámá már színház. Vagy A megszakított repülés, a Marina Vlady életrajzi regényéből dramatisztált színpadi változat szintén nem költői mű, de lesz még olyan estem, ahol a költők kerülnek előtérbe. Ahogy korábban Székely János és Kenéz Ferenc lírájával is történt.

– Most, beszélgetésünk idején, még az öröm napjait éli. Az ünneplés a későbbiekben csitulni fog. Fájdalmak maradtak?

– Nem. Azokon szeretek túllépni. Ha voltak is a múltban, ez a díj feledteti azokat. Az elején említettem, hogy az ember úgy van a színházzal, mint a szerelemmel, az pedig meg tud sebezni. Sok erdélyi kollégámmal ellentétben én azt is mindig felvállaltam, hogy lent vagyok. Hogy nem vagyok a helyemen. Ez nyilván nem volt lélekemelő állapot, de mindig azon gondolkodtam, hogy tudom ezt a hasznomra fordítani. És büszke vagyok, hogy mindenféle segítség nélkül önmagam teremtettem meg mindazt, amit elértem. Egyedül. A nagyon elkeseredett kollégáimat is folyton biztattam, hogy találjanak ki maguknak valamit, amivel önmagukra találhatnak.

– Az otthoniakkal felhőtlen a kapcsolata?

– Nehezet kérdezett. Én a mai napig minden idegszálammal kötődöm a szülőföldemhez. Magánügy, de most elmondom, hogy ebben benne van az is, hogy majdnem válni akartam a férjemtől, amikor kiderült, hogy áttelepédjünk. Ez a díj neki is rendkívüli elégtétel, mert szenvedett attól, hogy engem úgymond átrángatott Magyarországra. Nem akartam otthagyni Vásárhelyt, és most is vallom, hogy a szülőföldön van feladatunk. Nincs erkölcsi alapom ilyesmit mondani, hiszen Budapesten élek, de tudom, hogy nem lett volna szabad elhagynunk Erdélyt. A gyerekeink jövőjét féltettük, miközben a mi korosztályunk és több utánunk következő is hiányzik otthonról. Lélekben most is ott vagyok, elszakíthatatlan a kötődésem a szülőföldhöz. És lelke mélyén néha vártam, hogy hátha hívnak, gyere haza, Márta, vagy gyere egy szerepre! Főleg, amikor a gyerekeim már nagyobbak voltak, meglehettem volna. Amikor a Székely János-estemet Vásárhelyen adtam elő, Jászberényi Emese készítet velem egy interjút, és megkérdezte, hogy nem hívtak-e az egykori színházamhoz. Ez akkor szíven ütött, és ez az érzés mindmáig megmaradt. Az otthon üzenete mindig felkavar. A napokban felhívtak két néző Szatmárról. Valahogy megszerezték a telefonszámomat, és gratuláltak az elismeréshez. Negyvennyolc éve kerültem oda, az volt az első társulatom, három évig játszottam ott, és mégis emlékeznek rám és örülnek a sikeremnek. Pedig nagyon hosszú idő ez egy ember életében. Gondolhatja, mennyire megörvendtem a gesztusnak.

– A Kossuth-díj újabb lendületet adhat a továbbiakra, mert gondolom, a mostani kitüntetés nem tekintí pályalezárónak.

– Dehogy! Igaz, hogy nem ifjan ért ez a nagy megtiszteltetés, de még mindig időben. Mondtam már, tele vagyok lobogással, tervekkel. Ösztönző a díj. Nagyon sok mindent szeretnék még csinálni. Marosvásárhelyen a legsötétebb diktatúra idején voltam színész, és ott a pályatársaimmal együtt küldetést teljesítettünk a magyar nyelv, a magyar színház és kultúra ápolásáért, fennmaradásáért. Ma is azt szolgálják az ottani magyar színészek. Én ugyanebben a szellemben folytattam itt, az anyaországban a tevékenységem. Magyarai Lajos mondja gyönyörűen, hogy „óvom a szót, a hazuról hozottat”. Én is ezt teszem változatlanul.

– Kívánom, hogy még sokáig tehesse!

Az emlékezés egy büfé

(Folytatás a 4. oldalról)

Elemér – Ami a cenzúrát illeti, a Seneca című darabomnak nyolc kritikai főpróbája volt. A nyolcadikra eljött egy bukaresti cenzor, rendben találta. Nem ő, hanem egy Gáspár nevű helyi elvtárs szolt bele, aki segédteniszdedző lett később Magyarországon a Városligetben. Ilyen idők voltak. A színházban az a kétségbeesés, hogy a szeniális előadásokra emlékszel és a nagyon rosszakra. A közönszerekre nem. Az, hogy ki mire emlékszik, a saját műveltségétől függ. Azokra emlékszem, amelyeket nagyszerűnek tartottam. A 3-400 előadásból 10-15-öt tartok szeniálisnak. Ez összefügg a privát emlékezettel, a borzasztó pedig az, hogy az agynak nem lehet parancsolni.

– A kollektív emlékezés foglalkoztat engem – árulta el *Albert Mária*. – A Philter gyakorlata azt a felfedezést jelentette, hogy kialakul egy párbeszéd az előadásokról. Az alkotók számára mit jelent ez a párbeszéd?

Váta Loránd szerint egy dolog, amit közölnék az adatok, más, amikor csak beszélünk az előadásról. – Az én reflexióm másfajta, a többieké megint más. Mivel a színház egy lélegző dolog, akkor fog szép képet kapni egy olvasó egy ilyen jelenségről, ha az sok színből áll össze.

Az emlékezés egy büfé. Színészi szempontból e büfének az a veszélye, hogy azok a

dolgok, történetek, amiknek nincs érdekessége, elvesznek. Azok a jók, amiknek az emlékezés folyamán megmarad az előadás jellege, ha a színész akkor is elő tudja adni magát.

– Nemcsak a színészek és a kritika, hanem a nézők megszólaltatása is fontos, és ennek van egy olyan módszertana, amely megkereshető és egymással szembesíthetővé teszi a kutatott előadásokat – vélte *Lázok János*. – A külföldi kutatásokban használták az oral historyt is mint dokumentálási lehetőséget. A Marosvásárhelyi Rádió Aranyszalagtarában létezik egy igen komoly anyag, amelynek van egy digitalizált, javított formában felvett része. Viszonylag kevesen tudnak azonban Csifó János interjúkötetéről, amelyben nyolctíz színésszel, igazgatóval interjúzott, és amely hozzáférhető az interneten írott formában és felvételként is.

– Találkoztam olyan alkotóval, aki nem dokumentálja magát. Barabás Olga pl. az előadásait nem nagyon véteti fel. Mi lesz a segítségünkre, ha az alkotók nem fordítanak erre figyelmet, mi lesz az előadásokkal? – kérdezte Ungvári Zrínyi Ildikó.

– Ma már nagyon erős tudatosság van arra, hogy mindent rögzítsünk, kinyílt ez a dolog. Régebb nem létezett a rögzítés ösztöne. Minket a kilencvenes években az a ta-

nárgeneráció tanított, amely folyamatosan mesélt régi dolgokról, és ez számunkra többet ért, mint egy könyv, mert ezen sztorik hatására sokkal kíváncsibbakká váltunk, szemé-

lyes élményként éltük meg mindazt, amit elmeséltek nekünk – mondta *Váta Loránd* a sztorikban, történetekben gazdag, jó hangulatú délutáni beszélgetésen.

A Rendezés Debrecenben

Korpos András János szerepében Bartis Attila *Rendezés* című drámájának előadásán a debreceni Csokonai Nemzeti Színházban 2017. március 29-én. A darabot a szerző rendezésében a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata adta elő a XI. Deszka Fesztiválon. MTI-Fotó: Czeglédi Zsolt

Ember és Föld

Az album, az Erdélyi Magyarokért Közhasnú Alapítvány tavaly év végén megjelent tetszetős kiadványa a címbe emelt két fogalmat elsősorban a székelyvassági tanyavilág szépségeivel és lakóinak mindennapjaival konkretizálja. 2016 augusztusában tizenhárom nemzetközileg is ismert fotóművész vett

részt a marosvásárhelyi Bálint Zsigmond és a torontói Kralovánszky Balázs vezette fotótáborban, amelyet a Zsindelyes-tanya látott vendégül Székelyvasságon. Tevékeny jelenlétüket számos felvétel tanúsítja, ezek közül válogattak be jó néhányat a kötetbe, amelyek látványvilágát, szellemi töltetét Bőjte

Véri néni juhait... Bálint Zsigmond fotója a kötetből

Kaliba és gazdája Székelyvasságon

Csaba ferenc szerzetes gondolatai gazdagítják. Az *Ember és Föld* című könyvet tegnap este a Budapesti Unitárius Egyházközség dísztermében mutatták be ünnepélyes keretek között. Az alkotótáborozók fotóiból kiállítást is nyitottak. Az est, amelynek Bőjte Csaba, Kászoni József unitárius püspöki helynök, dr. Zsigmond Barna Pál volt csíkszeredai főkonzul, dr. Bitay Márton

államtitkár és a fotósok részéről Bálint Zsigmond volt a vendége, jótékonyági rendezvényként szólította meg a közönséget. Az összegyűlő támogatásokat arra fordítják, hogy Székelyvasságon felújítsanak egy régi csúrt, és közösségi lélettérre alakítsák, alkotótáborok fogadására, alkotások bemutatására, táncházak, hagyományörző foglalkozások vendégül látására tegyék alkalmassá.

Tavaszi a Kerepesi temetőben

Vida Árpád sírjánál máris érzékelhető. Virág Györgytől érkeztek a felvételek Budapestről. Mint korábban jeleztük, az egykori Maros megyei tanácselnök tavaly ősszel azt ígérte, hogy feleségével, Vera asszonnyal gondjuk lesz a fiatalon el-

hunyt, nagy tehetségű marosvásárhelyi festő síremlékére. A napokban, amikor egy kicsit felmelegedett az idő, szerszámokkal felszerelve ki is mentek a Fiumei úti nemzeti sírkertbe, megtakarították a sírt és környékét, kigyomlázták, ami nem oda való, és árvácskákat ültettek a földbe. A sírkeret szélén kívül és belül nyílófélben vannak a gyöngyvirágok. A bazaltkőbe ágyazott névtábláról leesett két 1-es, de előkerültek, rövidesen visszaragasztják őket a helyükre. Körben eléggé elhanyagoltak a nyughelyek, a Vida Árpádé tekintélyt, méltóságot sugároz – írja üzenetében Virág György. Hisszük, hogy a magyar fővárosban élő más vásárhelyiek is fel-felkeresik majd az emlékhelyet, és szívügyüknek tekintik a gondozását.

Összehívó

A polgármester
1144. számú, 2017.

március 31-i rendelete értelmében

soros ülésre hívják össze a marosvásárhelyi tanácsot 2017. április 6-án, csütörtökön
14 órára a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Győzelem tér 3. szám alatti
székhelyére, a 45-ös terembe, a következő
napirenddel:

- Határozattervezet a Városi Hatóság szervezési és működési szabályzatának jóváhagyásáról.
- Határozattervezet a 2017-es évben elfogalando köztisztviselők tervének aktualizálásáról.
- Határozattervezet a marosvásárhelyi Tutaj utca 2. szám alatti Mureşul szabadidőközpontban hasznbérbe vagy bérbe adott telkek adókedvezményeiről.
- Határozattervezet a The Science City for Research and Medical Informatics Rt. 2017. évi költségvetésének jóváhagyásáról.
- Határozattervezet a Marosvásárhely municípium tulajdonába tartozó Raktár utca 24. szám alatti teleknek a városi közvagyonból a városi magánvagyonba való áthelyezéséről és feldarabolásáról eladás vagy hasznbérbe adás céljára.
- Határozattervezet egyes ingatlanok Marosvásárhely magántulajdonába tartozásának igazolásáról.
- Határozattervezet egyes marosvásárhelyi területek – Constantin Hagi Stoian utca – Chertes Ioan és felesége, Chertes Viorica, Sepsi Ladislau és felesége, Sepsi Katalin, Ştefan Florin tulajdonából Marosvásárhely tulajdonába utalásáról.
- Határozattervezet egyes marosvásárhelyi területek – Görgényi utca 30. szám – Tatu Mihai és Tatu Valeria tulajdonából Marosvásárhely tulajdonába utalásáról.
- Határozattervezet egyes marosvásárhelyi területek – Constantin Hagi Stoian utca – Filip Florentin és felesége, Filip Simona tulajdonából Marosvásárhely tulajdonába utalásáról.
- Határozattervezet a Somostetőn található, Fenntartható fejlődés felé vezető zöld út projekt keretében tartozó meteorológiai állomás 2 négyzetméteres területének (telekkönyvszám 127548) ingyenes használatba adásának elfogadásáról.
- Határozattervezet Marosvásárhely magántulajdonában található legelők bérbeadásának elfogadásáról.
- Határozattervezet Horaşu Lobonţ megbízásáról az orvosok és fogorvosok, egészségügyi asszisztensek személyzeti kiadásainak, valamint Marosvásárhely oktatási egységeinek gyógyszerköltségei és az orvosi rendelők egészségügyi és fogászati felszerelési költségeinek biztosításáról szóló szerződés aláírására.
- Határozattervezet az oktatási intézmények 2017. I. félévi pályázatait pénzügyi finanszírozásának elfogadásáról.
- Határozattervezet a hasznbérlet tárgya elhelyezésének megváltoztatásáról szóló 2017. január 26-i 19. számú helyi tanácsi határozat visszavonásáról.
- Határozattervezet egyes közigazgatási egységeknek az Aqua Invest Mureş önkormányzatok közötti fejlesztési társulásból való kivonásáról.
- Határozattervezet a 2017. év folyamán aláírandó hasznbérleti szerződések időtartamának jóváhagyásáról szóló 2017. február 23-ai 58. számú helyi tanácsi határozat módosításáról.
- Határozattervezet egy modern iskolai campus építésének indokoltságát vizsgáló bizottság alakításáról.
- Határozattervezet a Piacigazgatóság 2017-es költségvetésének elfogadásáról.
- Határozattervezet a helyi tanács 349/2013. december 23-i, a marosvásárhelyi maxitaxi-rendszerű szállítási szolgáltatás engedélyezési, szervezési, kezelésbe adási és a szállítást ellenőrző szabályzat II. függelékének módosításáról, és a Kultúrpalota előtti taxiállomás levételéről a listáról.
- Határozattervezet területfelosztás, egyes agroindusztriális egységek építésére vonatkozó szabályok övezeti városrendezési terve dokumentációjának elfogadásáról a megfelelő helyi területrendezési szabályzattal összhangban a Băneasa utca 8. szám alatt. Kezdeményező az Alfaconstruct Rt.
- Határozattervezet a nyugdíjasok, volt politikai foglyok, háborús veteránok, az 1989-es forradalmárok, tanulók, diákok utazási költségei elszámolási módjának elfogadásáról.
- Határozattervezet a Maros sport- és szabadidőközpontban köztételezésre a nyári teraszok bérbeadási szabályozásáról.
- Határozattervezet egy Marosvásárhelyen, a Vrancea sétány 1. szám alatt található terület direkt koncesszióba adásáról.
- Határozattervezet a 2017. év folyamán aláírandó hasznbérleti szerződések időtartamának jóváhagyásáról szóló 2017. január 26-i 20. számú helyi tanácsi határozat kiegészítéséről.
- Határozattervezet a helyi tanács 2011. október 27-i 370-es számú határozatának eltörléséről, és a Bartók Béla utca 2. szám alatti, Marosvásárhely közterületéhez tartozó terület építkezési célból, nyílt árverésen való koncesszióba vételének elfogadásáról.
- Határozattervezet a marosvásárhelyi fizetős parkolási szolgáltatás kiadási módjának meghatározásáról.
- Határozattervezet a marosvásárhelyi közoktatási hálózat 2017-2018-as tanévre vonatkozó átszervezésének jóváhagyásáról.
- Határozattervezet Marosvásárhely municípium és az Administraţie şi Turism Kft. közötti társulásról.
- Határozattervezet a marosvásárhelyi Helyi Közszállítási Rt. 2017. évi költségvetésének elfogadásáról.
- Határozattervezet a forgalomba íratásra nem kötelezett járművek bejegyzésére vonatkozó, 2017. január 26-i 27. számú helyi tanácsi határozat módosításáról és kiegészítéséről.
- Határozattervezet egy teleknek Marosvásárhely municípium közvagyonából a város magánvagyonába való áthelyezésére vonatkozó, 2017. január 26-i 39. számú helyi tanácsi határozat 1. cikkelyének módosításáról.
- Határozattervezet egy Marosvásárhely municípium tulajdonát képező teleknek a közvetlen hasznbérbe adásáról Gaspar Nony számára.
- Határozattervezet a Mailat Laura tulajdonát képező, Tutaj utca 2. szám alatti víkendtelepi ingatlanban folytatott tevékenység megváltoztatásáról, mely kereskedelmi helyiségből pihenőhelyiséggé alakul.
- Határozattervezet a Giunca Maria Cristina bírósági végrehajtói iratcsomóban szereplő végrehajtási eljárások ügyében jogi megbízott alkalmazására vonatkozó, 2014. november 27-i 341. számú helyi tanácsi határozat 1. cikkelyének módosításáról.
- Határozattervezet a marosvásárhelyi közoktatási hálózatban tanulók érdemostöndíjára egyes összegeknek a helyi költségvetésből való kiutalásáról.
- Határozattervezet a Băneasa utca 8. szám alatti ingatlanra vonatkozó övezeti városrendezési terv és a hozzá tartozó helyi városrendezési szabályzat jóváhagyásáról, kezdeményező az Uniprest Instal Kft.
- Határozattervezet a marosvásárhelyi Locativ Rt. 2017. évi költségvetésének jóváhagyásáról.

Dr. Dorin Florea
polgármester

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

MEZŐGAZDASÁGI és ÁLLATGONDOZÓI MUNKÁK DÁNÁBAN. Alapfokú angolnyelv-tudás szükséges. Önéletrajzát a work@andreasagro.com e-mail-címre várjuk. Tel. 0770-128-326. (sz.-1)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (18422)

FOGTECHNIKUST alkalmazunk. Tel. 0740-066-544. (18701-I)

MAGYARORSZÁGRA keresünk dolgozni akaró, megbízható hölgyeket és urakat hosszú távra, könnyebb és nehezebb BETANÍTOTT MUNKÁRA (műanyag és fém alkatrészek gyártása, összeszerelése). Amit elvárunk: betöltött 18. életév, minimum 8 osztály, a magyar nyelv nagyon jó ismerete szóban és írásban is. Amit kínálunk: versenyképes fizetés, egyéni teljesítménybónusz, ingyenes kiutaztatás Magyarországra, ingyenes szállás 2-3 ágyas szobákban és ingyenes munkába járás autóbusszal. Érdeklődni a 0755-067-687, 0742-010-263-as telefonszámon. (59584-I)

AUTÓBUSZVEZETŐKET keresünk Nyugat-Magyarország területére. Kiemelt bérezés, egyéni bónuszrendszer, ingyenes szállás és utazás! Kezdők jelentkezését is várjuk, betanítással! A magyar nyelv ismerete kötelező! Érdeklődni, jelentkezni a 0741-014-380-as telefonszámon vagy a www.soforallas.eu címen. (59584-I)

A MEZŐKAPUSI ÖREGOTTHONBAN IDŐSGONDOZÁST vállalunk. Tel. 0787-575-788, 0768-410-862. (59884)

A VILA BRAN CLUB (Töröcsvár, Brassó) alkalmaz SZAKÁCSOT, SZAKÁCSSEGÉDET, MOSOGATÓT. Tel. 0722-268-866. (59609)

A Népújság

hirdetési irodájában felveszünk
APRÓHIRDETÉST
a kolozsvári SZABADSÁGBA,
a csíkszeredai HARGITA NÉPÉBE,
a sepsiszentgyörgyi HÁROMSZÉKBE
és az aradi NYUGATI JELENBE.

*A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!*

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 5 ár beltelek Udvarfalván, 19 ár Nyomáton. Tel. 0747-105-425. (93-I)

TÚZIFA eladó házhoz szállítva. Tel. 0758-548-501. (142)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szűnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (58941)

SVÁJCBÁ, könnyű háztartási munkára keresünk egy kedves, szorgalmas magyar német májustól július végéig. Teljes ellátás. Tel. 00-41-788-848-644, 0743-904-085. (139-I)

MEGEMLÉKEZÉS

A múltba visszanezve valami fáj, valakit keresünk, aki nincs már. Temető csendje ad neki nyugalmat, szívünk fájdalma örökre megmarad. Fájó szívvel emlékezünk április 1-jén PÁLL GYÖRGYRE halálának 15. évfordulóján. Felesége, két lánya, két unokája, valamint testvére, Letitia. (138)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal a szívünkben tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, após és nagytata,
SIMON PETRU
(Peti)

76 éves korában eltávozott közülünk. Temetése 2017. április 2-án 15 órakor lesz a maros-szentgyörgyi municípiumi temetőben.

Részvényilvánítást fogadunk 2017. április 1-jén 18 órától a Pax Temetkezési Vállalat székhelyén (Papiu Ilarian u. 10. szám).

A gyászoló család. (146-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett, drága jó feleség, édesanya, nagymama, testvér, anyós,
KISS ERZSÉBET

született Veress életének 68. évében elhunyt. Temetése 2017. április 3-án, hétfőn 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református sírkertben. Emléke legyen áldott!
A gyászoló család. (148-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, nagypapa, após,
a Romtelecom volt alkalmazottja,
SIMON BÉLA

hosszas szenvedés után életének 81. évében elhunyt. Temetése a római katolikus sírkertben lesz hétfőn, április 3-án du. 2 órakor a felső kápolnából.
A gyászoló család. (sz.-1)

Az Artsy M Theatre Troup bemutatja
Weöres Sándor
Száll a világ

HELYSZÍN: **Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház**
 IDŐPONT: **Április 3., hétfő 18 óra**

Előadók: Adorjáni Nagy Zoltán Janesó Előd Göktas Leyla
 Göllner Boróka Tamás Csanád Kilyén Dávid Kupán Zalán
 Maier Krisztina Nagy Andrea Rózsa Ervin Arnold és Vajda Boróka
 Fény- és hangtechnika: Pollák Kimi Krisztián
 Szakmai tanácsadó: Illés Alexa Összeállította: Gyéresi Júlia

Partnerek: Támogatók:

agenzia de turism
World Travel Shop
 utazási iroda

**FANTASZTIKUS ELŐFOGLALÁSI
 KEDVEZMÉNYEK**
Nyár 2017

Olimposzi Riviéra már 107* eurótól
Paralia Katerini már 99* eurótól
Thassos már 98* eurótól
Halkidiki már 109* eurótól

Az árak májusi indulásra érvényesek!
 *Az árak tartalmazzák: szállítást, 7 éjszaka szállást, idegenvezetést
 Avram Filimon (volt lakos) u. 17. szám | Tel.: +4 0265 26 99 80 | Mobil: +4 0748 26 99 80
www.worldtravelshop.ro

Vásároljon könyvet legalább 50 lej értékben
 megújult marosvásárhelyi
 Kobak könyvesboltunkban,
 mi pedig megkínáljuk egy csésze kávéval vagy teával,
 ízlése szerint!

Kobak

Megtalál bennünket a Győzelem tér 18. szám alatt
 (az egykori posta toronyépülete mellett, a központban)!

Fárgu Mureș 88,12 | Sovata 102,12
 Marosvásárhely | Sovata

r . a . d . i . o

Radior

Reghin 94,72 | Sighișoara 104,32
 Băsești | Bogosvár

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
 Telefon: 0265/223-902
 0740-393-060

Üzleti sikereinek titka:
 a jó **REKLÁM!**

Híressen a NÉPÚJSÁGban
 Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

NUMAI
 DIN INGREDIENTE NATURALE
Timko
 SULTAPIA PEKING
CSAK
 TERMÉSZETES ALAPANYAGOKBÓL

Hagyományos receptek
 természetes
 alapanyagokból!
 Jó étvágyat!

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

all hits radio
atlasfm
106.4 FM
TG. MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

[AtlasFmMures](https://www.facebook.com/AtlasFmMures) • atlasfm@kptv.ro

BUSZINFORM **BUSZINFORM**
 – érvényes áprilisra –

A szállító neve és címe	Útirány	Indulás	Visszatérés	Irányár
TRANSERVICE Călărășilor (Kossuth) u. 52. sz., tel.: 0265/216-242	Marosvásárhely - Budapest	Hétfő 18.30 ó., kedd 18.30 ó. (időszakos járat), szerda 8 ó., csütörtök 18.30 ó., péntek 8 ó., vasárnap 8 ó., a Voiajor távolsági buszállomástól (Dózsa György utca)	Kedd 18.30 ó., szerda 18.30 ó. (időszakos járat), csütörtök 18.30 ó., péntek 18.30 ó., szombat 8 ó., vasárnap 18.30 ó. Népliget, Volán buszállomás	Előnyös árak
ROYAL GTS. Ștefan cel Mare u. 23. sz., 0265/269-308, 0731-89-89-89, Hu: 0036-30-60-53-753	Marosvásárhely - Budapest	Minden nap, Voiajor autóbusszállomás, 18 ó.	Minden nap Budapestről, a Népligetből 15.30-kor, a 30-as peronról	Egy út 100 lej, menet-jövet 180 lej, nyugdíjasoknak és diákoknak 170 lej.
INTER TOURS Rózsák tere 61. (bejárat a Petőfi térről), tel. 0265/264-011, 0733-013-166	Marosvásárhely - Szalonta - Békéscsaba - Szeged - Kistelek - Kecskemét	Csütörtök és vasárnap 20 ó., a Nemzeti Színház mögötti parkolóból; 20.30 ó. a Voiajor távolsági buszállomástól	Péntek és hétfő 17 ó., Kecskemét, távolsági buszállomás; 19 ó. Szeged, Mars téri buszállomás	Egy út 110 lej, menet-jövet 180 lej, Kecskemétig 120 lej, menet-jövet 200 lej. 10% kedvezmény nyugdíja- soknak, egyetemistáknak, tanulóknak. 50% kedvezmény 10 éven aluli gyermekeknek. Minden 6. út ingyenes.